

World Maritime University

The Maritime Commons: Digital Repository of the World Maritime University

---

Books

Library

2024

Tukio la kulisimua la I.M.O.: hadithi ya visiwa viwili

Wajiku C. Karanja

World Maritime University

Follow this and additional works at: https://commons.wmu.se/lib_books

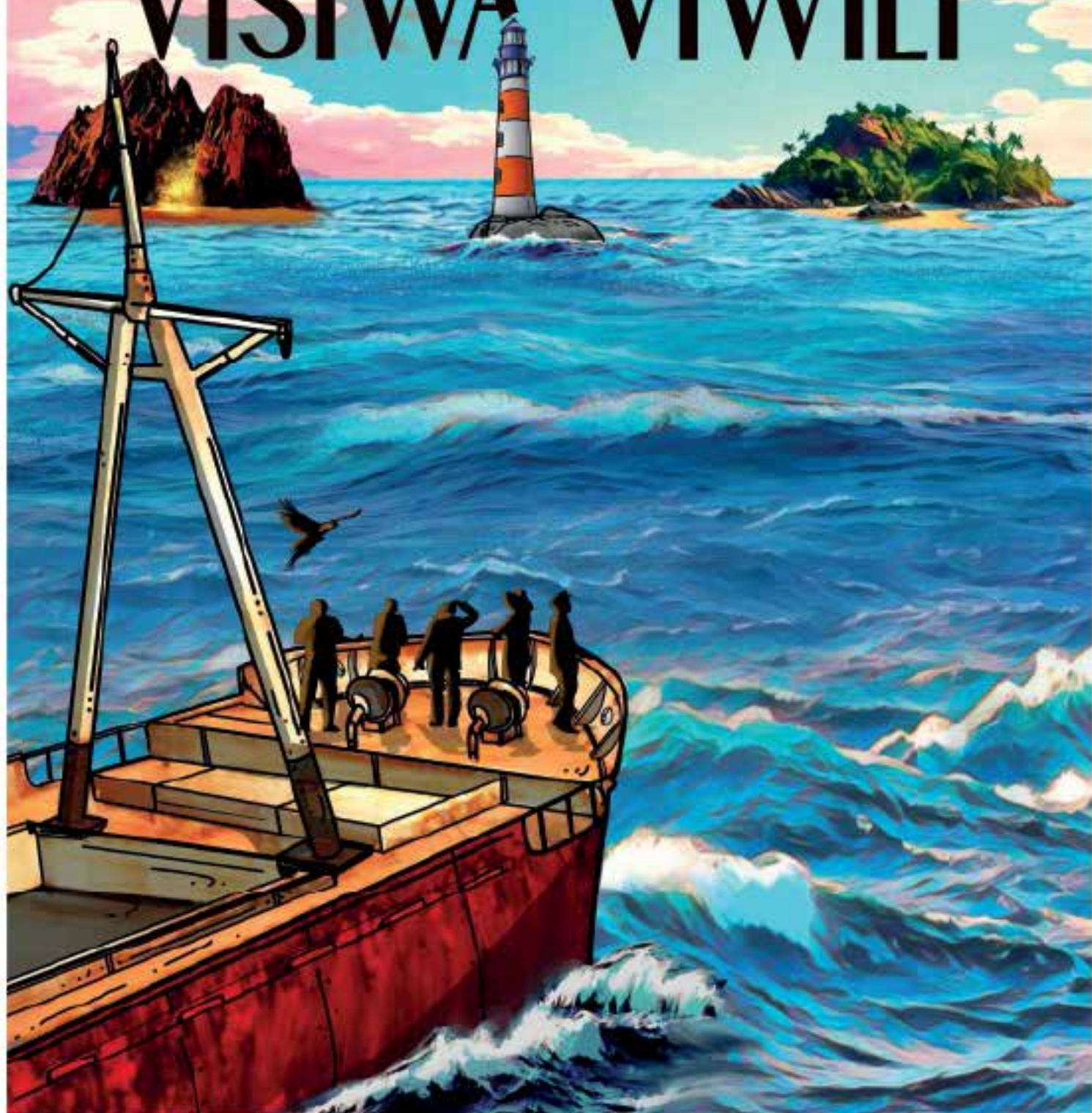
Part of the [Elementary Education Commons](#), and the [Place and Environment Commons](#)

This Book is brought to you courtesy of Maritime Commons. Open Access items may be downloaded for non-commercial, fair use academic purposes. No items may be hosted on another server or web site without express written permission from the World Maritime University. For more information, please contact library@wmu.se.

TUKIO LA KUSISIMUA LA I.M.O.

HADITHI YA VISIWA VIWILI

TUKIO LA KUSISIMUA LA I.M.O.

HADITHI YA VISIWA VIWILI

WASAFIRI WETU WAJIKUTA KATIKA HALI YA UTATANISHI BAHARINI,
BILA ZUIZI, MELI YAO IKISHAANZA KUYUJA MAJI NA UKINGONI
HALI YA ANGA IKITHIBITSHA DHORUBA IPO NJIANI.

LAZIMA TUTAFUTE SULUHU,
MELI YETU HAIWEZI KUENDELEA KWA
MTINDO HUU, NA MAKALI YA
DHORUBA INAYO KUJA INAZIDI
KUONGEZEKA!

NADHANI TWAHITAJI
SUBRA NA UVUMULIVU.

JUA BADO LA WAKA,
NA TWAVEZA KUENDELEA VIVYO HIVYO.
NINA IMANI SULUHU ITAKUJA BAADAYE.

MAUZO YA NJE!
MAUZO YA NJE!

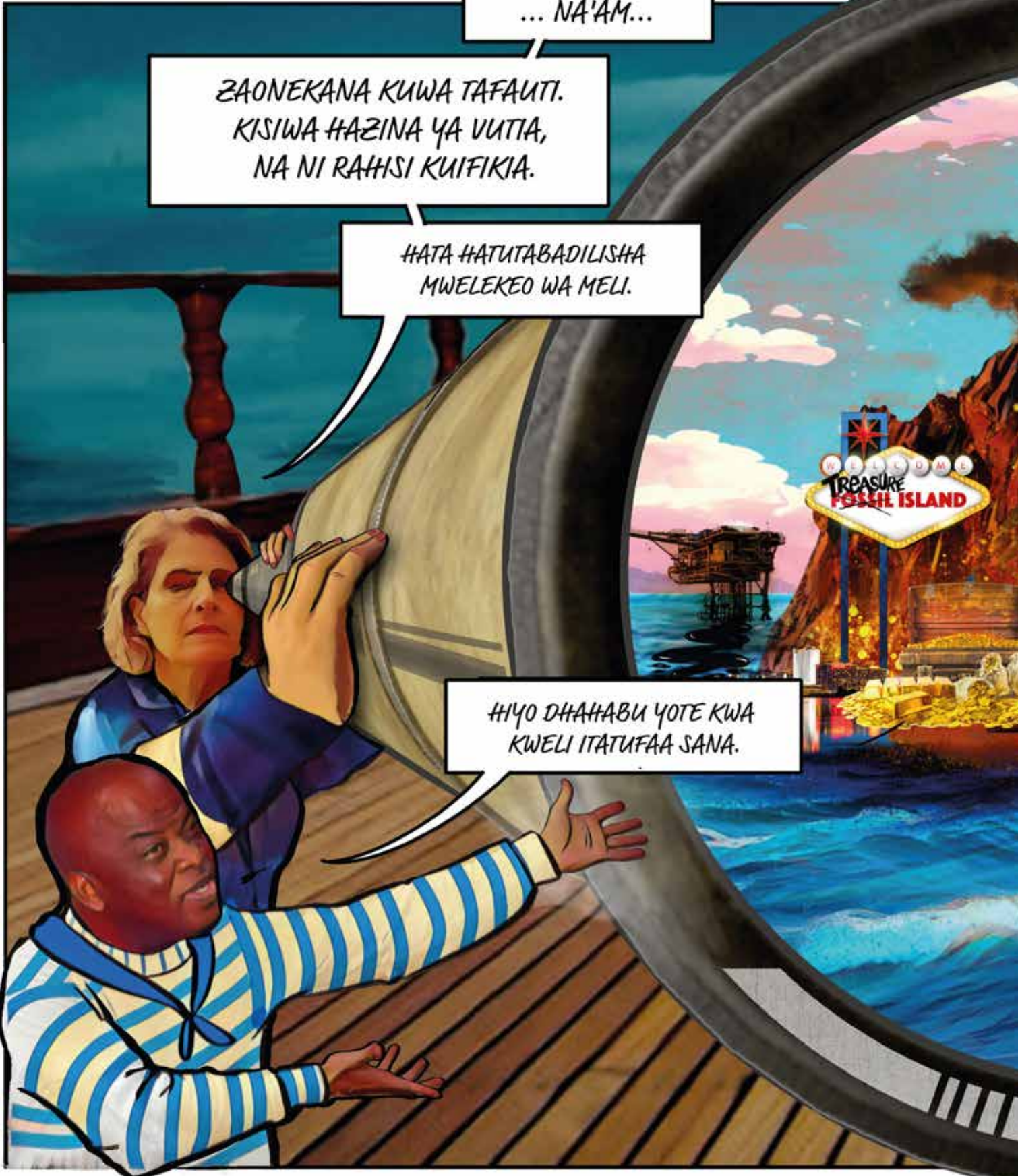
HALI YA KUTOELEWANA IKAWAKUMBA WASIMAMIZI MELI.
KWA GHAFLA, KITU FLANI KIKAONEKANA UPEONI..

TAZAMENI!!!

... PALE UPEONI...
KUNA VIZIWA VIWILI!!!

... NA'AM...

ZAONEKANA KUWA TAFAUTI.
KISIWA HAZINA YA VUTIA,
NA NI RAHISI KUFIKIA.

HATA HATUTABADILISHA
MWELEKEO WA MELI.

HIYO DHAHABU YOTE KWA
KWELI ITATUFEE SANA.

KWA KWELI INANG'ARA, LAKINI HAPANA
LOLOTE PALE ILA DHAAHABU.
SIDHANI TWaweza
KUISHI MDA MREFU PALE.

HAMNA
UHAKIKISHO
KUA TUTAIPATA.

TWAVEZA SAFIRI HUKO
(KIZIWA CHA DHAHABU)
NA HICHI CHOMBO?"
TUTAOKOLEWA!

NDIYO, DIRA YANGU NA
RADA ZOTE ZANIONESHA
HIYO NDIYO NJIA MWFAKA,
TUIFUATE.

DIRA YAKO INA
KASORO.

IMEVUTIWA NA ZIWA HIYO
KWA SABABU YA MVUTO WA
SUMAKU ILIYO SABABISHWA
NA UCHFUFU KUTOKANA NA
VIPENGELE VYA CHUMA.

KIJANA MSOMI AKAINUA MKONO WAKE NA KU-ULINGANISHANA NA ANGA YA
JUU, AKITEGEMEA MWENENDO WA URAMBAZAJI WA KALE, HALAFU

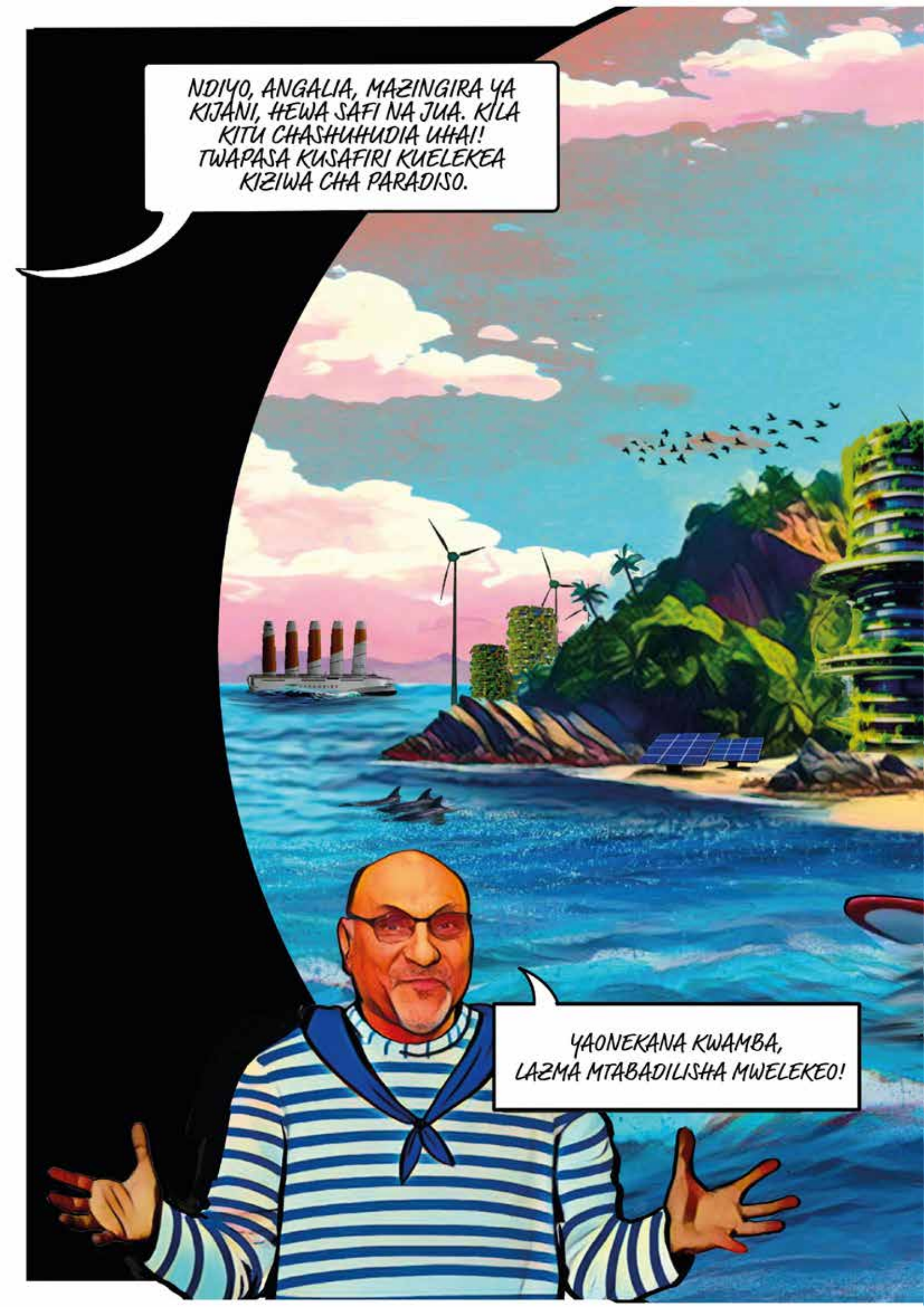

A large, brown-skinned hand is shown from the right side of the frame, pointing towards a constellation in a night sky. The constellation is drawn with white lines connecting several bright stars. A vertical double-headed arrow points from the hand to a small island in the ocean below. The sky is a mix of blue and purple, with some clouds and a few other stars. The ocean is a deep blue with white-capped waves. In the foreground, the red hull of a ship is visible, with several silhouetted figures on the deck. One figure has their arms raised.

ZIWA LA PILI
NDIO CHAGUO BORA!

'ETI NINI? HAPANA!

NDIYO, ANGALIA, MAZINGIRA YA
KIJANI, HEWA SAFI NA JUA. KILA
KITU CHASHUHUDIA UHA!
TWPASA KUSAFIRI KUELEKEA
KIZIWA CHA PARADISO.

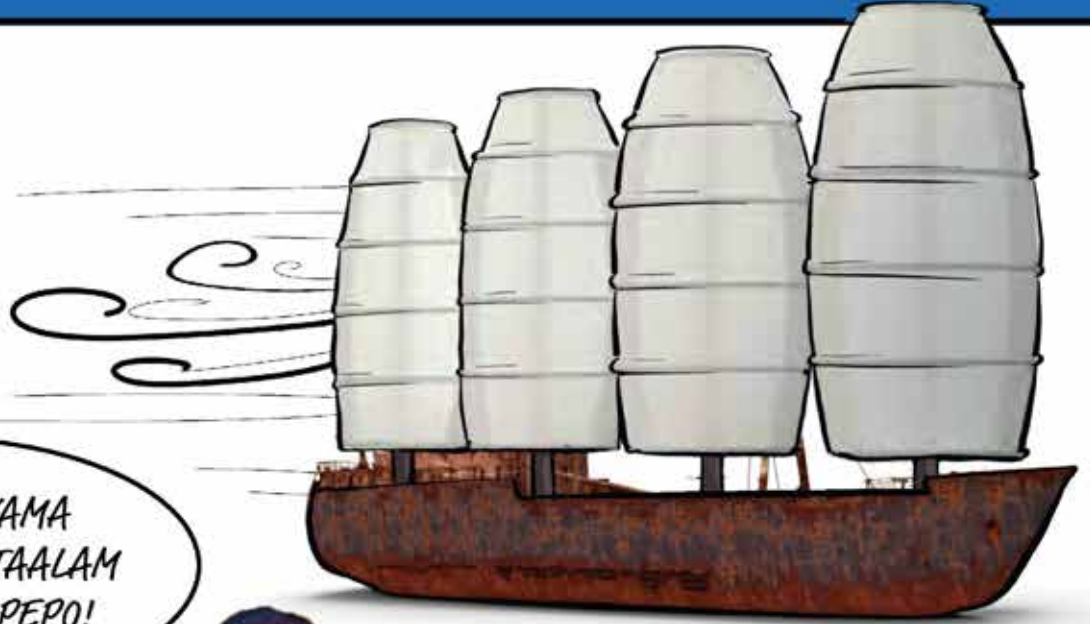
YAONEKANA KWAMBA,
LAZMA MTABADILISHA MWELEKEO!

KWA KWELI CHOMBO
HICHI KITATUFIKISHA?

TUTAWEZA KAMA
TUTATUMIA UATAALAM
WA JUA NA UPEPO!

TUTUMIE UEREVU.
TUKISAIDIANA KWA PAMOJA,
#AKUNA
ATAEWACHWA NYUMA.

MAUZO YA NJE!
VIPANDE VI-NANE

LAKINI NJIA HIIYO
KWELI ITAFAULU?

NA KWELI TWAJUA NJIA HIIYO
KAMA IPO WAZI ILI TUFIKE PALE
(KIZIWA CHA PILI)?

IPO NYUMBA YAMWANGA
WA BAHARI,
KATI KATI BAHARINI.

TUKISHALENGA MWELEKEO HUU,
MWANGAZA UTATUONYESHA
TARATIBU ZA SAFARI YETU
ILIOBAKIA HAPO MBELE.

JUA NA UPEPO UTATUFIKISHA
KULE TUNAONLENGA LAKINI
NI LAZIMA TUWAJIBIKE NA
**TUCHUKUE HATUA
HVI SASA.**

*WASAFIRI WETU WATAAMUA KUFANYA LIPI?
JE, WATAONA MWANGAZA NA KUIPATA
MWELEKEO KUFIKA PANGONI PARADISO?*

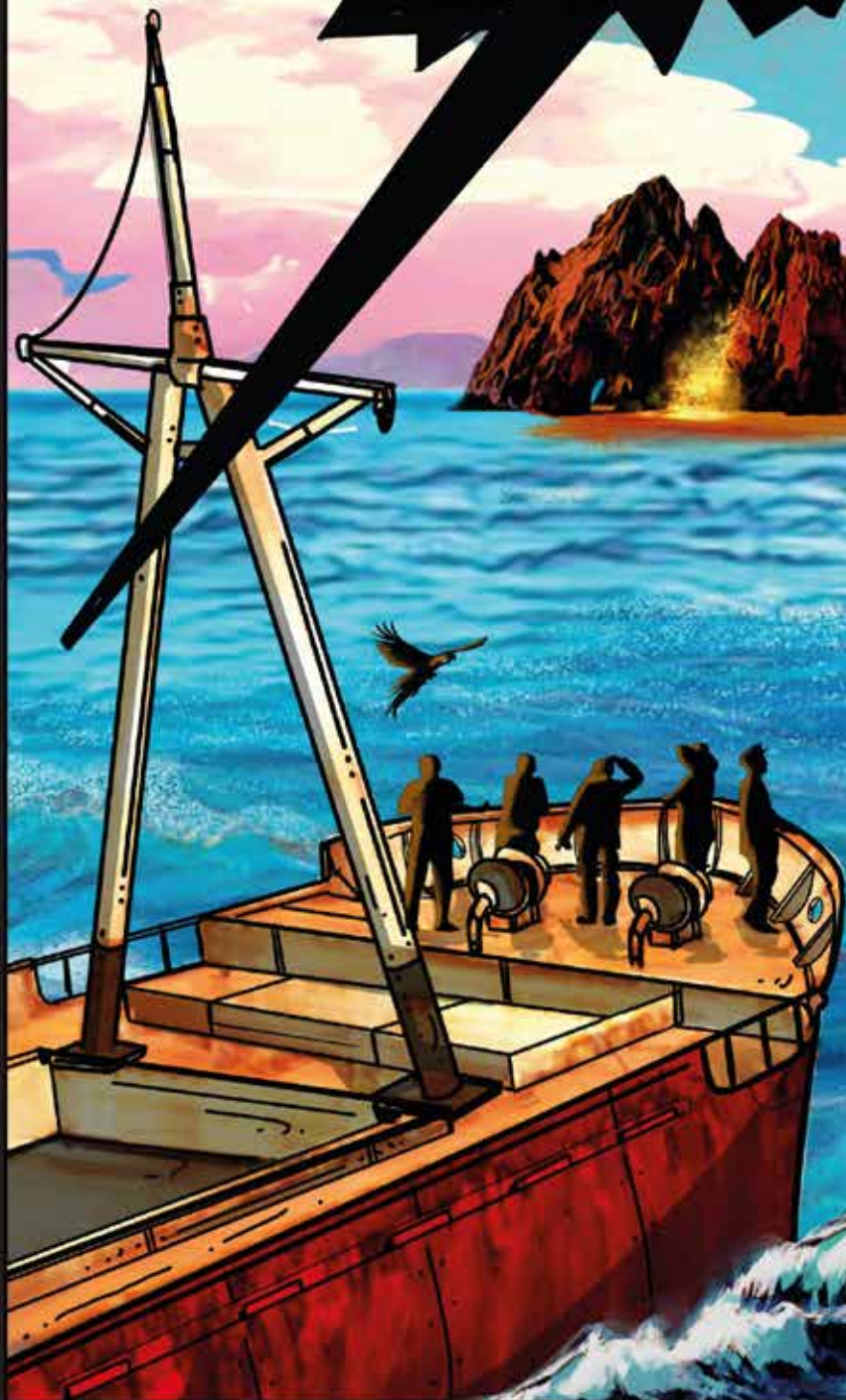

...ONYO YA DHORUBA KUTOKA IPCC YASIKIKA KWA RADIO...

HII NI HOTUBA YA IPCC -
HII NI HOTUBA YA IPCC
ONYO YA HALI YA HEWA -
ONYO YA HALI YA HEWA CHUKUENI HATUA YA MARA MOJA -
CHUKUENI HATUA YA MARA MOJA
MUNAKILI - OVA!

2030

WASAFIRI WETU WALIONA MWANGAZA, ZIWA LA PARADISO LAWANGOJA....

UAMUZI WA KUBADILISHA MWELEKEO WA SAFARI HII
HAUKUA MWEPESE, WALAKIN TULITEGEMEA MWANGAZA
WA JUMBA LA TAA BAHARINI ULIOTULEKEZA UFUONI
MAHALI PEMA NA PA BUSARA KWETU - HATA
MPAKA NYAKATI ZA VIZAZI VIJAO.”

ASLIMALI ZA PAMOJA!
RASLIMALI ZA PAMOJA!

ULIMWENGU
ULIMWENGU
WA AJABU...

**ILI URAMBAZAJI WA MELI YA IMO
KUFIKA PARADISO NA MAFANIKIO,
USALAMA, NA HAKI YA KUDUMU KATIKA
SIKU ZIJAZO, NI LAZIMA:**

**TUPANGE MALENGO AMBAYO HAI
KULINGANA NA TARATIBU ZA I.P.C**

IPCC YASEMA KWAMBA UZALISHAJI WA HEWA CHAFU
DUNIANI LAZIMA UPUNGUZWE KWA NUSU IFIKAPO MWAKA
2030 NA USHUKE HADI SUFURI IFIKAPO 2040.

MALENGO YA KISAYANSI NA USAFIRISHAJI YAMEKOKOTOA KWAMBA
UZALISHAJI WA (HEWA TAKA ZA) MELI
UNAPASWA KUSHUKA KWA 36% IFIKAPO 2030 NA 96% IFIKAPO 2040.

NA UTATA .C

**ILI URAMBAZAJI WA MELI YA IMO
KUFIKA PARADISO NA MAFANIKIO,
USALAMA, NA HAKI YA KUDUMU KATIKA
SIKU ZIJAZO, NI LAZIMA:**

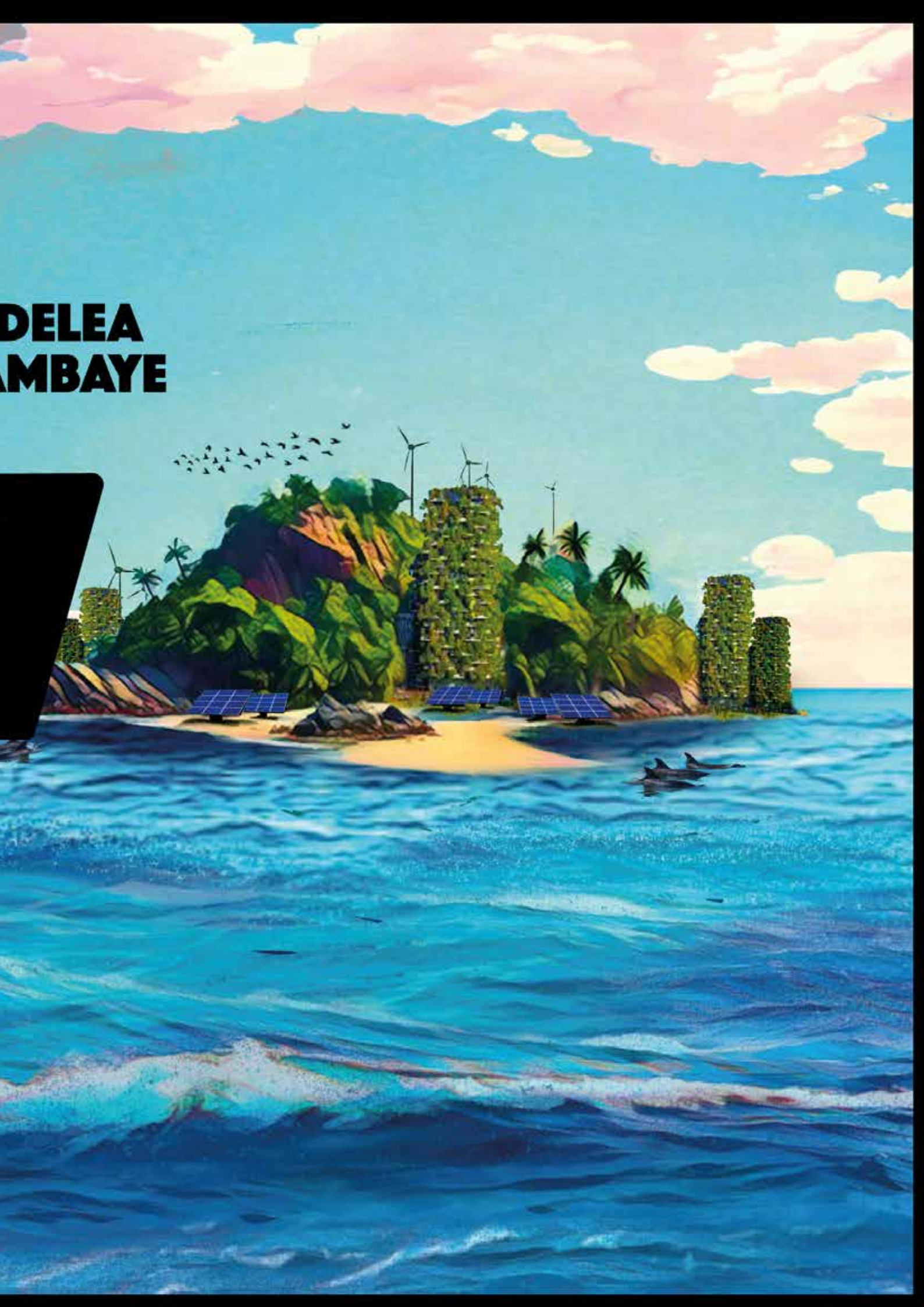
**TUSAIDIE NCHI AMBAZO ZINAZOENI
KIMAPATO, ILI PASIWE NA YEYOTE A
ATAACHWA NYUMA**

KADIRI SEKTA YA USFIRISHAJI WA MELI KUPUNGUZA UTOAJI WA CABONI, NA HALI YA UCHUMI
KUBADILIKA, HAKUNA ANAYEFAA KUACHWA NYUMA.

USHURU WA MAFUTA YA BAHARINI YA ANGALAU \$ 100 KWA TANI, LAZIMA ITUMIKE, ILI
KUHAKIKISHA NCHI ZINAZOENDELA NA ZENYE KIPATO CHA KATI, ZINAWENZA KUTUMIA
KIKAMILIFU FURSA ZINAZOTOLEWA NA LENGU YA KUPUNGUZA KABONI KATIKA SEKTA YA
USAFIRISHAJI BAHARINI (YA MELI).

DELEA AMBAYE

**ILI URAMBAZAJI WA MELI YA IMO
KUFIKA PARADISO NA MAFANIKIO,
USALAMA, NA HAKI YA KUDUMU KATIKA
SIKU ZIJAZO, NI LAZIMA:**

**KUREKEBISHA (HATUA YA) C.I.I ILI KU
UFANISI WA MELI IFIKAPO MWAKA 2030
KUFUNGUA UOKOAJI MPYA WA UTU**

UTOAJI WA HEWA CHAFU KWENYU MELI LAZIMA USHUKE KWA KASI
KABLA YA MWAKA 2030.

MAREKEBISHO YA MARA MOJA YA MAHITAJI CHINI YA KIPIMO CHA
MDA-MFUPI CHA IMO (CII) INAHITAJIKA ILI KUHAJIKISHA KWAMBA
MANUFAA YA JUU ZAIDI YANAPATIKANA KUTOKANA NA KUPUNGUZWA KWA
KASI NA (MATUMIZI YA) TEKNOLOJIA MPYA YA NISHATI.

JONGEZA 2030, MIZI WA MAFUTA

ZINDUA MUUNDO MPYA WA UZALISHA WA UMEME KIBARAMWEZI NA UJENZI KWA KIWANGO

SEKTA YA MELI INA MANUFAA YA KIPEKEE KUFAIDIKA NA MATUMIZI YA MOJA KWA MOJA YA NISHATI YA UPEPO, NA HILI LINAPASWA KUWA CHAGUO LA KWANZA LA KUPUNGUZA KABONI MELINI.

NISHATI SUFURI YA KABONI NI NISHATA KUBWA KUUNDA (KUTENGENEZA), VILE VILE GHARAMA YAKE NI YA JUU, NA SEKTA NYINGINE BILA CHAGUO LA NGUVU ZA UPEPO ZITAKUA ZIKISHINDANA KWA MATUMIZI YAO.

AJI

**ILI URAMBAZAJI WA MELI YA IMO
KUFIKA PARADISO NA MAFANIKIO,
USALAMA, NA HAKI YA KUDUMU KATIKA
SIKU ZIJAZO, NI LAZIMA:**

**TOA MOTISHA KWA WATUMIAJI WA
(WA MAPEMA) WA MAFUTA SALAMA**

WALAKIN, HATA KWA MATUMIZI MAKUBWA YA NGUVU ZA UPEPO KUTAKUA NA HITAJ KUBWA LA MAFUTA SALAMA YA KABONI-SUFURI NA MOTISHA, KWA MFANO, KIWANGO CHA KIMATAIFA CHA MAFUTA ZINAHITAJIKA ILI KUHAJIKISHA YAKUA MAFUTA HAYA YANAPATIKANA KWA WAKATI ILI KUCHANGIA PAKUBWA PAMBANO (MAPAMBANO) YA UPUNGUZAJI WA HEWA CHAFU, AMBAO LAZIMA UFANYIKE KABLA 2030.

KWANZA YA KABONI-SUFURI

**ILI URAMBAZAJI WA MELI YA IMO
KUFIKA PARADISO NA MAFANIKIO,
USALAMA, NA HAKI YA KUDUMU KATIKA
SIKU ZIJAZO, NI LAZIMA:**

DHIBITI MSINGI MZURI WA KISIMA-HADI-WIMBI

SI VYEMA MELI SIZITO TOA HEWA CHAFU IKIWA MAFUTA
WANAYOCHOMA YANA ATHARI KUBWA YA HALI YA HEWA
YA JUU YA MKONDO (ATHARI KUBWA JUU YA MKONDO DHID YA HALI
YA HEWA).

SHIRIKA LA IMO LAZIMA LIHAKIKISHE KWAMBA ATHARI KAMILI ZA
HALI YA HEWA YA SERA ZINAZINGATIWA WAKATI WA KUWEKA
MALENGO NA KUBUNI KANUNI MPYA.

LAZIMA TUBADILISHE NJIA: USAFIRI HAI MSAFI KWA BINADAMU NA SA

TUNA KILA KITU TUNACHOHITAJI KUENDESHA MELI ZA KIMATAIFA NA ULIMWENGU
KWENYE MUSTAKABALI ULIO SALAMA, ANGAVU
SAYANSI HAINA SHAKA NA HATUA TUNAZOHITAJI KUCHUKUA ZIKO WAZI.

KWA UJASIRI NA NIDHAMU YENU (UAMUZI WENU), USAFIRISHAJI WA KIMATAIFA
UNWEZA KUWA KIONGOZI HALISI WA HALI YA HEWA. BADILISHENI MWELEKEO HIVI
SASA! (BADILISHA MKONDO SASA!)

AYARI

